

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 5Csp/22/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822200464
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Matúš Kalanin
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:8822200464.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Matúšom Kalaninom v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752 zast. JUDr. Pavol Pospécha, advokát so sídlom Lichnerova 23, 903 01 Senec, IČO: 51 474 786 proti žalovanému: T. F., W.. XX. XX. XXXX, M. F. R. W. M. XX, XXX XX R. W. M., o zaplatenie 1.361,89 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 89,25 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 89,25 eur od 13.7.2020 do zaplatenia, a to všetko mu povoľuje uhradiť v 50-eurových mesačných splátkach, splatných vždy každého 25-teho dňa toho, ktorého mesiaca k rukám žalobcu, začínajúc právoplatnosťou tohto rozsudku, pod následkami straty výhody splátok.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamieta.

Žalovanému proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 1361,89 eur spolu s 5 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 1361,89 eur od 13.7.2020 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca uzatvoril dňa 7.3.2018 so žalovaným Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 8500210953 (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 2000,- eur. Poskytnutý úver spolu s úrokom sa žalovaný zaviazal splatiť spolu v 48 mesačných splátkach vo výške 58,43 eur, v termínoch splatnosti podľa splátkového kalendára, ktorý bol dohodnutý v zmluve. Celkom bol žalovaný povinný podľa zmluvy zaplatiť sumu 2804,64 eur. Žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním splátok. Vzhľadom na omeškanie žalovaného s úhradou splátky č. 25 o viac ako tri mesiace, a to napriek predchádzajúcemu upozorneniu na uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, došlo k uplatneniu tzv. straty výhody splátok. Oznámenie o uplatnení práva podľa § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka bolo žalovanému doručené dňa 25.6.2020. V súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka došlo k uplatneniu tzv. sankcie straty výhody splátok dňa 12.7.2020, kedy bol žalovaný povinný uhradiť doposiaľ neuhradené splátky úveru. Nakoľko tak žalovaný nespravil, je od nasledujúceho dňa v omeškaní s úhradou dlžnej sumy. Celková suma dlhu žalovaného voči žalobcovi predstavuje súčet neuhradených splátok, ktoré boli zosplatené na základe vyššie uvedených skutočností a predstavuje sumu 1307,89 eur (žalovaný do dnešného dňa zaplatil len sumu 1910,75 eur). Žalovaný pristúpil k poisteniu schopnosti splácať úver poskytovaného spoločnosťou MetLife

Europe Limited, pobočka poisťovne z iného členského štátu, so sídlom Pribinova 10, 811 09 Bratislava, Slovenská republika, IČO: 47 257 105 ako organizačná zložka spoločnosti MetLife Europe Limited, so sídlom Lower Hatch Street, On Hatch 20, Dublin, Írsko. Na základe pristúpenia k poisteniu sa žalovaný zároveň v zmluve zaviazal nahradiť žalobcovi sumu poistného, ktoré žalobca platil

poisťovateľovi. Túto povinnosť si žalovaný riadne a včas nespĺnil a ku dňu zosplatnenia úveru mal uhradiť žalobcovi náhradu poistného v sume 54,00 eur. Dňom zosplatnenia úveru, ktoré nastalo dňa 12.7.2020 poistenie zaniklo. Jednotlivé náhrady poistného boli splatné k 8. dňu v mesiaci, a teda od dňa nasledujúceho po ich splatnosti je žalovaný s ich úhradou v omeškaní. Na základe vyššie uvedeného záväzky žalovaného vo výške 1361,89 eur pozostávajú: - zo sumy neuhradených záväzkov podľa úverovej zmluvy a ktoré predstavujú súčet neuhradených splátok, t.j. sumu 1307,89 eur, - zo sumy neuhradených záväzkov na náhradu poistného, ktoré je žalovaný povinnosť zaplatiť žalobcovi, t.j. sumu 54,00 eur. Zo žiadnej právnej normy, ktorá sa týka spotrebiteľských úverových zmlúv a ktorá by bola platná a účinná v čase uzavretia Zmluvy nevyplýva, že sa má výška úrokovej sadzby riadiť primeranou úrokovou sadzbou bánk. Podľa ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinného ku dňu uzavretia Zmluvy o úvere stanovoval: „Ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis.“ Najvyššia prípustná výška odplaty bola v čase uzatvorenia zmluvy regulovaná Nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka a ktorý v § 1 ods. 1 stanovuje: „Ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, odplata pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi nesmie prevýšiť dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov podľa § 1 ods. 4 pri obdobnom úvere alebo pôžičke ročne. Na účely tohto nariadenia vlády sa obdobným úverom alebo pôžičkou rozumie obdobný produkt, ktorý je svojou povahou najbližší forme poskytnutia peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa predchádzajúcej vety.“ V štvrtom štvrtroku 2017 boli úrokové miery úverov - nové obchody pre spotrebiteľské úvery od 1 do 5 rokov 12,54 % a teda dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov pri obdobnom úvere (od 1 do 5 rokov) v čase uzavretia zmluvy predstavoval 25,08 %. V zmluve je uvedená úroková sadzba 17,69 %. Keďže ani výška úrokovej sadzby podľa zmluvy, ani RPMN (ktorá zahŕňa všetky náklady spotrebiteľa spojené s úverom, teda úrok, poplatky aj rôzne iné náklady) nepresahuje uvedený dvojnásobok priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov, teda je v súlade s právnou úpravou, nemôže byť úrok v zmluve ani v rozpore s dobrými mravmi.

2. Žalovaný k žalobe žalobcu uviedol, že žiada súd o povolenie uhradiť dlh v splátkach najviac po 50,- eur mesačne vzhľadom svojim majetkovým a sociálnym pomerom.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to zmluvou o úvere zo dňa 7.3.2018 a dodatkom k zmluve, splátkovým kalendárom k zmluve, žiadosťou o poskytnutie spotrebiteľského úveru, výpisom z účtu o poskytnutí peňažných prostriedkov, prihláškou do poistenia z 7.3.2018, súhrnnými informáciami o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch za 4. štvrtrok 2017, oznámením o zosplatnení z 21.6.2020 spolu s doručenkou, vyjadrením žalobcu z 9.5.2022 s prílohami, a to výpisom zo Soc. poisť a výpisom z NRKI, kartou klienta k zmluve č. 8500210953, prehľadom platieb žalovaného, výpisom z účtu o poskytnutí finančných prostriedkov, vyjadrením žalobcu z 13.5.2022 a zistil nasledovný skutkový stav.

4. Na základe Zmluvy o úvere č. 8500210953 zo dňa 7.3.2018 žalobca ako veriteľ poskytol žalovanému ako dlžníkovi úver vo výške 2000,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť v splátkach po 58,43 eur. V zmluve úvere sa uvádza údaj o RPMN vo výške 19,13% ročne. Ročná úroková sadzba je uvedená vo výške 17,96% ročne. Celkové náklady spojené s úverom predstavovali 804,664 eur. Celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť predstavovala 2804,64 eur. Dátum splatnosti prvej splátky bol 8.4.2018 a termín konečnej splatnosti bol 8.3.2022.

5. Podľa Dodatku k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 8500210953 z 7.3.2018 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným vyplýva, že strany sporu uzavreli Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 8500210953, pričom predmetom tohto dodatku je úprava vzájomných vzťahov zmluvných strán súvisiacich s pristúpením žalovaného ako dlžníka k poisteniu schopnosti splácať úver (bod 1.2 dodatku). Výška poistného bola dohodnutá na sumu 18,- eur mesačne, pri počte platieb 46 a splatnosti k 8. dňu v mesiaci, pričom 1. platba náhrady poistného je splatná 8.6.2018. Uvedené podmienky zohľadňujú propagačnú akciu „Dva mesiace poistenia zdarma“ (bod 1.4 dodatku).

6. Podľa splátkového kalendára z 8.3.2018 bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 2000,- eur, ktorý mal žalovaný splácať v 48 mesačných splátkach po 58,43 eur, pričom splatnosť 1.splátky je 8.4.2018

a dátum splatnosti poslednej splátky dňa 8.3.2022. Splátka poisťného predstavuje 18,- eur mesačne. Výška celkovej mesačnej platby predstavuje 76,43 eur.

7. Podľa žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru predstavoval príjem žalovaného 630,- eur s tým, že poberal daňový bonus na 2 deti. Je ženatý, má dve nezaopatrené deti, zamestnaný ako robotník na dobu neurčitú u konkrétneho v žiadosti uvedeného zamestnávateľa.

8. Podľa výpisu z účtu žalobcu bola dňa 13.3.2008 žalovanému odoslaná na základe zmluvy č. 8500210953 suma 2000,- eur.

9. Žalovaný podpísal dňa 7.3.2018 formulár označený ako „Prihláška do poistenia“ z obsahu ktorého vyplýva, že žalovaný vyhlásil, že pristúpenie k poisteniu na základe podpísania prihlášky do poistenia nie je podmienka uzatvorenia a vykonávania zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi stranami sporu.

10. Podľa predložených súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch za 4. štvrťrok 2017 je zrejmé, že pre úvery splatné od 1 do 5 rokov vo výške od 1500 eur do 6500 eur bola priemerná RPMN 12,54 %.

11. V oznámení o zosplatnení z 21.6.2020 žalobca upozornil žalovaného, že je v omeškaní s úhradou splátok č. 25,26,27 a suma omeškaných splátok je 229,29 eur. V prípade ak sa dostane do omeškania s úhradou ktorejkoľvek z uvedených splátok o viac ako tri mesiace a uplynie 15 dní od doručenia oznámenia, stanú sa splatnými všetky záväzky zo zmluvy.

12. Podľa predloženej doručanky, zásielka so zosplatnením adresovaná žalovanému bola mu doručená dňa 25.6.2020.

13. V písomnom vyjadrení doručenom súdu 9.5.2022 žalobca uviedol, že žalovaný pristúpil k poistenu schopnosti splácať úver poskytovaného spoločnosťou MetLife Europe Limited, IČO: 47 257 105 ako organizačná zložka spoločnosti MetLife Europe Limited, Na základe pristúpenia k poisteniu sa žalovaný zároveň v zmluve zaviazal nahraďiť žalobcovi sumu poisťného, ktoré žalobca platil poisťovateľovi. Túto povinnosť si žalovaný riadne a včas nesplnil a ku dňu zosplatnenia úveru mal uhradiť žalobcovi náhradu poisťného v sume 54,00 eur. Dňom zosplatnenia úveru, ktoré nastalo dňa 12.7.2020 poistenie zaniklo. Jednotlivé náhrady poisťného boli splatné k 8. dňu v mesiaci, a teda od dňa nasledujúceho po ich splatnosti je žalovaný s ich úhradou v omeškaní. Na základe vyššie uvedeného záväzky žalovaného vo výške 1361,89 eur pozostávajú: - zo sumy neuhradených záväzkov podľa úverovej zmluvy a ktoré predstavujú súčet neuhradených splátok, t.j. sumu 1307,89 eur, - zo sumy neuhradených záväzkov na náhradu poisťného, ktoré je žalovaný povinnosť zaplatiť žalobcovi, t.j. sumu 54,00 eur. Z celkovej sumy úveru 3272,64 eur (26 splátok vo výške 76,43,- eur, 22 splátok vo výške 58,43 eur) žalovaný uhradil splátky vo výške 1910,75 eur (príloha - prehľad platieb). Po podaní žaloby žalobca neeviduje žiadne úhrady. Posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať úver za požadovaných /navrhnutých podmienok je v rámci postupov a praxe žalobcu vykonávané zisťovaním a overovaním údajov o výške príjmov a výdavkov žalovaného, samotnom žalovanom (predloženie dokladu totožnosti) a tiež sa vykonáva preverenie v tzv. negatívnej databáze dlžníkov (obsahuje údaje o osobách porušujúcich svoje záväzky u iných poskytovateľov úverov a pôžičiek). Na základe takto zhromaždených údajov žalobca vykoná ich vyhodnotenie a na základe interne stanovených kritérií rozhodne o schválení / zamietnutí žiadosti. Okrem uvedeného, zákonnou povinnosťou žiadateľa o úver je uvádzať pravdivé a úplné informácie. Žalobca poukázal na §7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. V prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo 8500210953 bola žiadosť o poskytnutie úveru predložená v marci 2018 a jej súčasťou je analýza bonity. Správnosť a pravdivosť údajov získavaných od žalovaného bola potvrdená aj jeho podpisom. Získané údaje boli v rámci zákonných možností overené: využitím údajov z databázy NRKI (nebankový register klientskych informácií) - overenie existencie záväzkov žiadateľa a v prípade ich existencie aj platobnej morálky v iných spoločnostiach, na stránke MV SR overenie dokladu totožnosti - overenie databázy odcudzených a stratených občianskych preukazov, dopytom do databázy Sociálnej poisťovne ohľadom zamestnania a evidovaného vymeriavacieho základu pre účely posudzovania príjmu alebo poberania dávok sociálneho poistenia, na stránkach www.orsr.sk, www.zrsr.sk, www.finstat.sk - kontrola zamestnávateľa (adresa, konkurzy), na stránkach www.dlznik.sk, ru.justice.sk - kontrola vyhlásených konkurzov (klient). Zamestnávateľ U-Shin Slovakia, s.r.o. a výška deklarovaného príjmu v sume 630,-

eur bola preverená prostredníctvom dopytu do Sociálnej poisťovne (príloha). Žalovaný tiež uviedol príjem vo výške 47,36 eur ako „rodinné prídavky“. Ako výdavky boli oznámené žalovaným celkovo výdavky v sume 199,48,- eur (neboli brané do úvahy, nakoľko zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a príslušné vykonávacie opatrenie NBS v znení neskorších zmien definuje minimálne životné výdavky a žiadateľom uvedená suma je menšia ako minimálna suma určená opatrením NBS). Výška príjmov a výdavkov bola vyhodnotená so zameraním najmä na výšku tzv. voľných zdrojov zostávajúcich žalovanému po úhrade všetkých už jestvujúcich výdavkov. Tieto sa použili na pre posúdenie, či z takto zistených voľných zdrojov bude možné pre žalovaného uhradiť splátku na úhradu ním požadovaného úveru. Celková výška záväzkov žalovaného bola spolu 597,70 eur: minimálne životné výdavky vo výške 199,48 eur, výdavky na deti vo výške 182,12 eur, splátky (podľa NRKI) vo výške 34,24 eur, „stresove NRKI“ vo výške 118,00 eur, 3% úverových rámcov výške 19,50 eur, Rezerva vo výške 44,36 eur. Z vyššie uvedeného vyplývalo že voľné zdroje žalovaného (ako rozdiel medzi príjmom a výdavkami) predstavujú spolu sumu 79,66 eur. V čase schvaľovania žiadosti o úver pri skúmaní bonity, koná s cieľom zabezpečiť návratnosť peňažných prostriedkov, ktoré by mal žiadateľovi poskytnúť (ochrana vlastných hospodárskych záujmov). Dôvody, pre ktoré poisťné nie je súčasťou celkových nákladov spojených s úverom, vyplývajú z toho, že poisťenie je dobrovoľné a nie je podmienkou na to, aby klient úver získal (inak povedané, úver môže získať hoci žiadne poisťenie si nedohodne). V prvom rade poukazujeme na prihlášku do poisťenia. Túto klient podpísal dňa 7.3.2018 a už z priamo z jej textu vyplýva, že poskytovateľ úveru nevyžaduje poisťenie schopnosti splácať úver ako podmienku pre uzavretie zmluvy o úvere, jej plnenie a poskytnutie úveru. Obsah prihlášky do poisťenia je potrebné chápať komplexne, keďže obsahuje skutočnosti dôležité pre samotný vznik poisťenia. Nie sú to len ustanovenia upravujúce vyhlásenia o veku, zdravotnom stave a pod., ale je to komplexný dokument. Je z jeho textu zrejmé, že žalobca pristúpil do poisťenia uzavretého na základe rámcovej zmluvy medzi spoločnosťou PROFÍ CREDIT Slovakia, s.r.o. a poisťovňou. Následne je dôležitý aj obsah zmluvy, z ktorého vyplýva, že poisťenie nie je nutné pre získanie úveru. Klient môže kedykoľvek žiadať o zrušenie poisťenia. Súčasne, aj nezaplatenie náhrady poisťného je dôvodom pre vypovedanie poisťenia týkajúce sa klienta (čo je logické, pretože poisťenie platí priamo veriteľ a dlžník platí náhradu poisťného, čiže z pohľadu veriteľa je neakceptovateľný stav, aby pri neplatení náhrady poisťného naďalej udržiaval poisťenie a zvyšoval vlastný výdavok, ktorý mu poisťený nerefunduje). Podľa § 2 písmeno g) zákona č. 129/2010 Z.z. celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj poisťné a náklady spojené so zmluvou o zabezpečení záväzku spotrebiteľa podľa tohto zákona, ktorých uzavretím bolo podmienené získanie spotrebiteľského úveru alebo jeho získanie za ponúkaných podmienok. Uzavretím poisťenia získanie úveru nikdy podmienené nebolo. Odporuje tomu jednak znenie prihlášky do poisťenia, jednak fakt, kedy neplatenie náhrady poisťného je dôvodom na jeho ukončenie. Zánik poisťenia nie je ani zákonným a ani zmluvne dohodnutým spôsobom pre zosplatnenie úveru, nejestvuje žiadne ustanovenie o tom, že po zániku poisťenia má poisťený (dlžník) povinnosť v určenej lehote predložiť nové poisťenie a pod. Uzavretie poisťenia nebolo predpokladom pre získanie úveru, čiže v zmysle citovaného ustanovenia zákona nebol dôvod ani pre záver, aby bolo súčasťou celkových nákladov a výpočtu RPMN.

14. V písomnom podaní z 13.5.2022 žalobca žiadal žalobe vyhovieť a rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie podľa § 274 CSP.

15. Podľa karty klienta k zmluve k zmluve č. 8500210953, žalovaný k predmetnej zmluve uhradil sumu 1910,75 eur.

16. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

17. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

18. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu veriteľa, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) odplatu podľa osobitných predpisov,^{18aa)}
- k) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- l) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- m) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- o) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- p) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- q) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- r) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- s) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- t) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- u) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- v) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- x) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- y) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23,

z) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

aa) názov zmluvy, ktorý obsahuje slová spotrebiteľský úver v príslušnom gramatickom tvare.

19. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,

b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa),

c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo

d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,

e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 18b)

f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia,

g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov. 18aa)

20. V zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka.

21. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

22. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

23. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

24. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

25. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

26. Ako vyplýva z § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

27. V zmysle § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

28. Ako vyplýva z § 517 ods.1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

29. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

30. Predmetný právny vzťah medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovaným ako spotrebiteľom je vzťahom spotrebiteľským, a to s ohľadom na subjekty tohto právneho vzťahu.

31. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

32. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

33. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, pričom obsah zmlúv bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovanej prívodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné

predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovanej ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

34. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

35. Nepochybne zmluva uzavretá medzi stranami sporu je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

36. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že dňa 7.3.2018 žalobca ako veriteľ poskytol žalovanému ako dlžníkovi úver vo výške 2000,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť v splátkach po 58,43 eur. V zmluve úvere sa uvádza údaj o RPMN vo výške 19,13% ročne. Ročná úroková sadzba je uvedená vo výške 17,96% ročne. Celkové náklady spojené s úverom predstavovali 804,664 eur. Celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť predstavovala 2804,64 eur. Dátum splatnosti prvej splátky bol 8.4.2018 a termín konečnej splatnosti bol 8.3.2022. Predmetom Dodatku k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 8500210953 z 7.3.2018 bola úprava vzájomných vzťahov zmluvných strán súvisiacich s pristúpením žalovaného ako dlžníka k poisteniu schopnosti splácať úver (bod 1.2 dodatku). Výška poistného bola dohodnutá na sumu 18,- eur mesačne, pri počte platieb 46 a splatnosti k 8. dňu v mesiaci, pričom 1. platba náhrady poistného je splatná 8.6.2018.

37. Žalobca dňa 21.6.2020 úver zosplatnil, pričom žalovaný žalobcovi v súvislosti s úverovou zmluvou uhradil sumu 1910,75 eur.

38. V zmysle zmluvy zo dňa 7.3.2018 bol úver žalovanému poskytnutý pri ročnej úrokovej sadzbe 17,69%.

39. Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobných úverov v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere v marci 2018 (nové obchody) so splatnosťou od 1 roka do 5 rokov (348 mesačných splátok úveru) bola úroková sadzba 5,35% p.a.. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého v zmluve v danom prípade prevyšuje túto mieru úrokov poskytovaných v uvedenom období bankami viac ako trojnásobne.

40. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

41. Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečené aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

42. V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti úroku neplatným právnym úkonom.

43. „Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosti za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel.

L'ahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013

44. Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

45. „Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014

46. Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami. V danom prípade ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi predstavuje 330,65 % z ročnej miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami, takže o 230,65 % prevyšuje miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

47. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že najvyššia úroková sadzba v roku 2018 je uvedená vo výške 8,73%, ktorú dohodnutá úroková sadzba prevyšuje dvojnásobne a priemerná úroková miera v roku 2018 pre obdobné úvery bola 5,22%, teda úroková sadzba dohodnutá v zmluve prevyšuje trojnásobne aj najvyššiu priemernú úrokovú mieru v roku 2018 pre obdobné úvery.

48. Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§41 Občianskeho zákonníka). Súd tak zamietol nárok žalobcu na úroky z úveru uplatnené žalobou.

49. Súd sa pri výbere ustálenej rozhodovacej praxe priklonil k tej, ktorá uprednostňuje výklad sledujúci záujem spotrebiteľa, teda výklad pre spotrebiteľa jednoznačne výhodnejší, nakoľko princíp ochrany práv spotrebiteľa patrí podľa ustálenej praxe medzi jeden z najdôležitejších princípov právneho poriadku. V súvislosti s významnosťou tohto princípu súd poukazuje na názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 6 Cdo 1/2012, podľa ktorého „princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach (teda v závislosti od konkrétnych okolností) ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa.“

50. Pokiaľ žalobca namieta, že nemožno zohľadňovať len výšku úrokov, ale iba celkovú výšku odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka súd uvádza, že predmetné ustanovenie nevyklučuje posúdenie súladu výšky úrokovej sadzby (a prípadne ďalších zložiek odplaty) s dobrými mravmi, ale predstavuje osobitný regulačný mechanizmus, ktorý sa v žiadnom prípade nevyklučuje s uplatnením korektívu dobrých mravov. Inými slovami aj zmluva uzavretá s odplatou neprekračujúcou limit vyplývajúci z § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka môže byť v rozpore s dobrými

mravmi, nakoľko skúmanie rozporu s dobrými mravmi nie je obmedzené iba na matematické porovnanie odplaty s určitou zákonnou maximálnou hranicou, ale zohľadňuje aj individuálne okolnosti uzavretia posudzovanej zmluvy, postavenie a pomery zmluvných strán a prípadne ďalšie okolnosti. (v súvislosti s uvedeným porovnaním rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co 404/2017 zo dňa 31. mája 2018 a zároveň v obdobnej veci žalobcu rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 9CoCsp/22/2020 z 22. 10. 2020).

51. Súd poukazuje na dôvodovú správu k nariadeniu vlády SR č. 141/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Touto novelou sa vykonáva § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka ustanovením najvyššej prípustnej výšky odplaty, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať pri poskytnutí peňažných prostriedkov, pričom i Vláda SR predpokladala že samotné stanovenie tejto najvyššej prípustnej odplaty nevyklučuje uplatnenie korektívu dobrých mravov. Podľa textu dôvodov správy: „V súvislosti s RPMN je potrebné ešte uviesť, že v niektorých súdnych rozhodnutiach už odplata požadovaná na úrovni 23 % a viac je posudzovaná ako v rozpore s dobrými mravmi a teda v kontexte s vyššie načrtnutou tabuľkou RPMN celkové náklady by pri verifikácii dobrých mravov nemali prekročiť 30 - 35 %, pričom plnenie dosahujúce 40 - 50 % by bolo možné označiť pri splnení ďalších znakov za úžerné. V uvedenom kontexte bude vždy aplikovateľná aj skutková podstata úžery pri zachovaní správneho právneho posúdenia hrubého nepomeru protiplnenia a jej ostatných znakov - v danom kontexte bude, aby súdy pri zachovaní vzťahu subsidiarity § 39 Občianskeho zákonníka správne vyhodnotili aj aplikačný rozmer § 39a Občianskeho zákonníka, ktorý predstavuje iba jeden z dôvodov neplatnosti právneho úkonu. Uvedeným dlhodobo judikovaným pravidlám sa musí regulatívnym spôsobom prispôbiť aj trh požičiavania peňažných prostriedkov spotrebiteľom, keďže výhodnosť tohto prispôsobenia je práve v dosiahnutí právnej istoty v otázke platného dojednania spotrebiteľskej zmluvy.“

52. Pokiaľ ide konfrontáciu ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, týkajúceho sa odplaty v spotrebiteľskej zmluve, ktorá odplata nesmie prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať a ust. § 39 Občianskeho zákonníka, súd poukazuje na ustálenú judikatúru a v tejto súvislosti súd poukazuje v súvislosti s neprimeraným úrokom z úveru aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/114/2018 zo dňa 27. 08. 2019: „Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Úroková sadzba uvedená v zmluve - 28,68 % ročne odporuje dobrým mravom, a preto je dojednanie o úrokovej sadzbe nutné považovať za absolútne neplatné (§ 3, § 39 Občianskeho zákonníka), čo znamená, že veriteľ nemá nárok na úroky z úveru. Nariadenie vlády č. 238/2008 Z.z. a ani žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet RPMN, no nie sú vyňaté z posudzovania dodržania imperatívu dobrých mravov zo strany súdu. Sadzba úrokov 28,68 % ročne nemá opodstatnenie v demokratickej spoločnosti, nemožno ju označiť inak ako úžernú a odporujúcu dobrým mravom.“

53. Vo vyššie citovanom prípade odvolací súd považoval za odporujúci dobrým mravom úrok vo výške 28,68% ročne, avšak pri zistení priemernej ročnej úrokovej miery úrokov poskytovaných v období uzavretia zmluvy bankami vo výške 14,56%.

54. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že pri odplate má sa na mysli súbor všetkých poplatkov, nákladov a iných nárokov vrátane úroku z úveru, pričom uvedené neznamena, že už samotný úrok z úveru nie je možné vyhodnotiť ako rozporný s dobrými mravmi. Akékoľvek poskytnuté plnenia spotrebiteľa súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere požadované alebo vyberané veriteľom alebo treťou osobou sa považujú za plnenia spotrebiteľa veriteľovi a za súčasť odplaty (porovnaj § 9 ods. 14 zákona o spotrebiteľských úveroch).

55. Pokiaľ by dodávateľ v rámci odplaty za úver požadoval aj ďalšie poplatky a náhradu rôznych nákladov, súd v prvom rade posúdi ich dôvodnosť (aj napríklad v súvislosti s tzv. teóriou skutočného plnenia v spotrebiteľských zmluvách, kedy je súd povinný skúmať, či zmluvná podmienka neobsahuje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v

skutočnosti záujmom dodávateľa, pozri napríklad rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci sp.zn. 18Co/109/2011) a až následne by porovnal, či celková odplata nie je v rozpore s ustanovením § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka.

56. S námietkami dodávateľa týkajúcimi sa odplaty podľa ust. § 53 ods. 6 občianskeho zákonníka sa vysporiadal Krajský súd v Prešove napríklad v rozsudku sp.zn. 3Co/83/2017 z 07. 11. 2017: „Odvolací súd zároveň poukazuje aj na tú skutočnosť, že ročný úrok za poskytnutie úveru dosahujúci úroveň 28 % podstatne prevyšuje úroky obvykle požadované na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch, čo je v priamom rozpore so zákonom, ako i dobrými mravmi.“

57. Prijaté znenie ust. § 53 ods. 6 Obč. zák. bolo odôvodnené tým, že ide o upresnenie údajovej bázy ukazovateľa, z ktorého sa vychádza pri poskytovaní primeranosti odplaty za spotrebiteľský úver. Túto údajovú bázu, pokiaľ ide o výšku odplaty lehoty splatnosti spôsob zabezpečenia objem poskytnutých úverov na finančnom trhu poskytujú hlásenia zverejňované štvrťročne Ministerstvom financií SR na základe hlásených subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery. Takýmto spôsobom bolo referenčné kritérium, podľa ktorého sa mohla posudzovať primeranosť zo sektoru bánk prenesená na sektor finančného trhu ako taký, teda na všetky spoločnosti poskytujúce peňažné prostriedky spotrebiteľom, a to pri absencii akýchkoľvek pravidiel odplaty a jej stropu. To neznamená, že by súd aj v takom prípade nemal možnosť posudzovať aj takýto úverový vzťah, ktorý sa dotýka uvedených úrokov v zmysle § 39 Obč. zák. v spojení s § 3 Občianskeho zákonníka. V danej veci preto bolo možné na základe ustálenej judikatúry pristúpiť k posudzovaniu odplaty založenej na referenčnej báze odplaty požadovanej bankami u spotrebných úverov v obdobných prípadoch (porovnaj napr. rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach č.k. 2CoCsp/2/2020 z 20. 08. 2020).

58. Obdobne sa s otázkou rozporu úroku s dobrými mravmi vysporiadal Krajský súd v Prešove napríklad v týchto rozhodnutiach:

59. „Aplikáciu § 3 OZ nevylučuje ani ust. § 53 ods. 6 OZ, kedy za obvyklé, primerané a neúžernícke úroky nie je možné vychádzať z údajov subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery, ktoré úvery poskytujú za neprimerané odplaty a úroky rozporné s dobrými mravmi.“ (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 10Co/48/2018 z 31. 01. 2019)

60. „Výška priemerných úrokových mier poskytovaných pre nové spotrebiteľské úvery predstavovala v čase uzavretia predmetnej zmluvy o spotrebiteľskom úvere výšku 8,76 %, teda prekročenie tejto úrokovej miery poskytnutej navyše pri úvere so splatnosťou 10 rokov, o viac ako 100 %, nemožno považovať za iné, než úžerné, a to najmä za situácie, keď jej poskytol pôžičku bez náležitého posúdenia jej bonity.“ (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove č.k. 22CoCsp/41/2020 z 26. 11. 2020)

61. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. S neprimeranými úrokmi vo výške 17,70% ročne pri prípustnej celkovej výške odplaty podľa ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka sa vysporiadal vo svojom rozhodnutí v obdobnej veci žalobcu aj Krajský súd v Prešove vo veci sp.zn. 7CoCsp/54/2020 z 24. 06. 2021: „Osobitný význam úrokov ako jednej zo zložiek odplaty sa prejavuje v tom, že zákon č. 129/2010 Z.z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy vyžadoval v ust. § 9 ods. 2 písm. i) uvádzať i úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. Je preto potrebné bez akýchkoľvek pochybností pripustiť, aby táto zložka odplaty, teda úrok, podliehal súdnemu prieskumu so zameraním na zistenie, či je v súlade s dobrými mravmi alebo nie.“ ... „Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu, sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. Dohodnutá úroková sadzba 17,70 % oproti priemernej úrokovej miere bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci apríl 2018 pri úveroch od 1 do 5 rokov vo výške 5,26 % ročne o viac ako trojnásobok prevyšuje tento priemer, čo rozhodne nemožno považovať za primerané a teda zodpovedajúce dobrým mravom. Záver o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi má preto oporu vo vykonanom dokazovaní (§ 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 41 Občianskeho zákonníka).

62. Pokiaľ žalobca poukazuje na súhrnné informácie o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch za 4. štvrťrok 2017, údaj uvedený v tomto dokumente nepredstavuje ročnú úrokovú sadzbu úverov, ale jedná sa o ročnú percentuálnu mieru nákladov.

63. Súd tak žalobcovi nepriznal nárok na nezaplatené úroky z úveru a všetky platby uhradené žalovaným v sume 1910,75 eur zarátal na úhradu dlžnej istiny úveru.

64. Podľa ust. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

65. Pri riadení sa zhora citovanými ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch, údaje obsiahnuté v tzv. formulárovej zmluve zo dňa 7.3.2018 však nezodpovedali ďalším požiadavkám kladeným na zmluvu o spotrebiteľskom úvere v rámci ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch.

66. Zo zmluvy však nie je možné dospieť k celkovej čiastke úveru zo skutočností žalobcom v zmluve deklarovaných. Žalobca udáva časti 3. zmluvy, že výška mesačnej splátky je 58,43 eur, počet mesačných splátok je 48 a celková čiastka úveru je 2804,64 eur, avšak v ďalšom texte uvedeného bodu sa uvádza, že žalovaný je povinný platiť aj poistné vo výške 18,- eur (!) mesačne. Spolu s poistným predstavuje celková čiastka, ktorú musí spotrebiteľ k predmetnému úveru uhradiť sumu 3668,64 eur. Výška celkovej platby (súčet pravidelnej splátky úveru a splátky náhrady poistného) predstavuje aj podľa predloženého splátkového kalendára sumu 76,43 eur.

67. Podľa § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj poistné a náklady spojené so zmluvou o zabezpečení záväzku spotrebiteľa podľa tohto zákona, ktorých uzavretím bolo podmienené získanie spotrebiteľského úveru alebo jeho získanie za ponúkaných podmienok.

68. Žalobca (na ktorom je ohľadne uvedenej skutočnosti dôkazné bremeno) v danom prípade nepreukázal, že poistné nemalo byť zarátané do celkovej čiastky úveru v zmysle vyššie uvedeného ust. § 2 písm. g) zákona.

69. Zákon od žalobcu ako dodávateľa nevyžaduje žiadne špeciálne, osobitné, finančne náročné ani nijaké iné povinnosti, iba jednoduchú úlohu - zarátať poistné do nákladov, ktoré musí spotrebiteľ uhrádzať spolu s úverom. Z okolností uzavretia je zrejmé, že už pri podpise zmluvy bolo zrejmé, že v lehote splatnosti mesačnej splátky bude žalovaný povinný uhrádzať aj poistné a nie je dôvod, prečo by uvedený náklad mal ísť mimo rámec celkovej čiastky úveru. Žalobca sa v danom prípade snaží presvedčiť súd, že poistné pri riadnom splácaní v celkovej výške 864 eur (!), čo predstavuje 43,20% istiny úveru (!) je akýsi samostatný nárok, ktorý je úplne mimo rámca spotrebiteľskej úverovej zmluvy.

70. Z obsahu uzatvorenej zmluvy o úvere vyplýva, že jej súčasťou sú ustanovenia nazvané ako Informácia o náhrade poistného, z ktorých vyplýva, že poistenie schopnosti splácať úver je dobrovoľné a uzatvorenie zmluvy o poistení nie je podmienkou pre poskytnutie úveru, ako i to, že účasť na poistnom vzťahu vzniká podpísaním Prihlášky do poistenia. Ďalej je uvedená výška poistného 18 eur mesačne, počet splátok poistného a ich splatnosť. Dňa 7.3.2018 žalovaný podpísal i formulár označený ako Prihláška poistenia schopnosti splácať úver, z obsahu ktorého vyplýva jeho vyhlásenie, že pristúpenie k poisteniu na základe podpísania prihlášky do poistenia nie je podmienka uzatvorenia a vykonávania zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

71. Prihláška do poistenia, ako i samotná zmluva o spotrebiteľskom úvere s dodatkom, sú bezpochyby formulárovými zmluvami, kde len ich samotný podpis žalovaným nemožno považovať za splnenie podmienky preukázania ich individuálneho dojednania. Žalovaný v ako spotrebiteľ a ako slabšia strana sporu nemal možnosť participovať na ich vytvorení a nepochybne je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície slabšou stranou. Už len samotné zakotvenie ustanovení o náhrade poistného v rámci formulárovej spotrebiteľskej zmluvy o úvere nevyvoláva žiadne pochybnosti o tom, že nejde zo strany spotrebiteľa o osobitne vyjednanú zmluvnú podmienku. Žalobca nepreukázal, že v danom

prípade išlo o zmluvnú podmienku, ktorú si vymienil žalovaný, resp. že žalovaný mal možnosť výberu, či poskytnutie tejto doplnkovej služby prijme alebo odmietne. Žalovaný ako spotrebiteľ nedostal žiadnu možnosť voľby s alternatívou obsahujúcou vyznačenie, že poistenie nepožaduje. Žalobca nepreukázal spôsob dojednania poistného, ani skutočnosť, že spotrebiteľ mal možnosť poistenie odmietnuť. Bližšie okolnosti uzatvorenia dojednania poistného neuviedol ani sám žalobca. Pokiaľ poistenie nie je podmienkou poskytnutia úveru, tak ako to v danom prípade žalobca tvrdí, zmluva musí byť v časti dojednania poistného transparentná a určitá tak, aby bolo nad rámec akýchkoľvek pochybností zrejmé, že spotrebiteľ sa dobrovoľne rozhodol pre poistenie, a to na základe všetkých potrebných informácií, ktoré mu majú byť primerane vysvetlené. Žalobca nepreukázal, že v danom prípade išlo o zmluvnú podmienku, ktorú si vymienil žalovaný, resp. že žalovaný mal možnosť výberu, či vo vzťahu k prihláške do poistenia túto podpíše alebo nepodpíše, ak chcel, aby mu bol zo strany žalobcu poskytnutý úver. Žalobca tak v konaní nepreukázal, že by žalovaný ako spotrebiteľ mal možnosť uzatvoriť zmluvu o úvere bez uzatvorenia poistenia, a to i napriek tomu, že do zmluvy zakotvil, že uzatvorenie poistenia nie je podmienkou poskytnutia úveru na základe zmluvy o úvere.

72. Ak potom žalobca poistné nezahrnul do celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom, teda do celkovej čiastky, ktorú má spotrebiteľ v súvislosti s poskytnutím úveru zaplatiť a aj do výpočtu RPMN, zmluva o úvere neobsahuje prepísané náležitosti, a to podľa § 9 ods. 2 písm. k.) zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluva, a preto je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov.

73. V súvislosti s uvedenými závermi o povinnosti zarátat poistné do celkovej čiastky úveru porovnaj aj rozsudok Krajského súdu v Nitre sp.zn. 9CoCsp/4/2021 z 09. 12. 2021, v ktorom sa súd zaoberá obdobnou zmluvou u rovnakého dodávateľa.

74. V zmluve o spotrebiteľskom úvere zo dňa 7.3.2018 bola uvedená RPMN vo výške 19,13%, pričom podľa prepočtu má byť správne uvedená sadzba 33,74% (výpočet súd realizoval prostredníctvom kalkulačky < <https://www.fininfo.sk/fininfo/fiq/financne-kalkulacky/kalkulacka-rpmn/>>). Súd vychádzal z výšky úveru 2000,- eur, mesačnej splátky 76,43 eur (s poplatkom za poistenie) a počtu splátok 48, tak ako to vyplýva z formulára zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak boli pre výpočet RPMN použité iné predpoklady, tieto v zmluvnom formulári chýbajú, pričom zákon s absenciou týchto predpokladov spája bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch).

75. V danom prípade súd dospel k jednoznačnému záveru o nesprávnom výpočte RPMN zo strany žalobcu, keď do celkových nákladov spotrebiteľa nezahrnul aj náklady za poskytnutú doplnkovú službu - poistenie.

76. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti bolo nesporne preukázané, že pre daný typ úveru bola uvedená ročná percentuálna miera nákladov v zmluvách o spotrebiteľskom úvere nesprávne a nesprávne uvedenie ročnej percentuálnej miery nákladov v neprospech žalovaného ako spotrebiteľa má taktiež za následok, že sa predmetný spotrebiteľský úver považuje za bezúročný a bez poplatkov a žalobca má nárok iba na vrátenie poskytnutého úveru.

77. V súvislosti so zarátaním poplatku za poistenie do výpočtu RPMN pozri skoršie rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11Co/98/2017 zo dňa 25.04.2017 a tiež Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co/1002/2015 zo dňa 28.9.2016.

78. Prípadná námietka žalobcu o nezapočítavaní poplatku za poistenie do celkových nákladov spotrebiteľa vychádza z nesprávnej interpretácie vyššie cit. ust. § 2 písm. g) zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré do rámca celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom zahŕňa aj poplatky na poistenie, zároveň odporuje zneniu ust. § 2 písm. h) zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré výslovne uvádza, že celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, predstavuje súčet celkovej výšky spotrebiteľského úveru a celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom (do rámca ktorých patrí podľa ust. § 2 písm. g) tohto zákona aj poplatok za poistenie). Je preto nepochybné, že v danom prípade mala byť v posudzovanej úverovej zmluve uvedená ako celková čiastka, ktorú bol žalovaný ako spotrebiteľ povinný zaplatiť, suma 3668,64 eur, teda počet splátok 48 x výška mesačnej splátky 76,43 eur (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 4Co/42/2019 z 25. 09. 2019).

79. Súd tak v danom prípade konštatuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru z dôvodu nesprávne určenej hodnoty RPMN, v dôsledku nezapočítania nákladov za poistenie a tým aj nesprávnu výšku celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) zák. č. 129/2010 Z.z. Pokiaľ by žalobca namietal, že išlo o dobrovoľnú službu, ktorá nebola podmienkou pre získanie úveru ako to vyžaduje § 2 písm. g) zák. č. 129/2010 Z.z. na preukázanie tohto tvrdenia neoznačil ani nepredložil žiadne dôkazy. Za týchto skutkových okolností (nepreukázanie dobrovoľnosti poskytnutia poplatnenej služby) do RPMN úveru, ako aj do celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, mal žalobca správne ako celkové náklady započítať aj mesačné platby za poistenie. Keďže túto povinnosť si žalobca nespĺnil, je v zmluve o spotrebiteľskom úvere ročná percentuálna miera nákladov uvedená nesprávne v neprospech spotrebiteľa, čo má v zmysle § 11 ods. 1 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 9Co/79/2019 z 11. 12. 2019). Z formulácie úverovej zmluvy nevyplývalo, že by poskytnutie poistenia ako doplnkovej služby nebolo podmienkou pre získanie spotrebiteľského úveru a že by spotrebiteľ pred uzatvorením zmluvy mal možnosť sa rozhodnúť, či takúto doplnkovú službu prijme alebo nie.

80. Zároveň súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 4Co/8/2018 z 27.9.2018, zo záverov ktorého je zrejmé, že „Pokiaľ právny zástupca žalobcu v odvolaní uviedol, že poistné bolo dobrovoľné, a teda bol dobrovoľný aj poplatok za poistenie, tieto skutočnosti z obsahu zmluvy nevyplývajú, že by poskytnutie poistenia ako doplnkovej služby nebolo podmienkou pre získanie spotrebiteľského úveru, lebo v mesačnej splátke úveru vo výške 65,76 eura podľa vyčíslenia v spise na č.l. 16, poistenie je súčasťou tejto splátky a je vo výške 3,13 eura, okrem iného istina vo výške 49,29 eura a úroky vo výške 13,34 eura. Obligatórna náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplývajúca z ust. § 9 ods. 2 písm.j) zákona č. 129/2010 Z.z. v spojení s § 11 ods. 1 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. mala za následok, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Súd prvej inštancie na túto skutočnosť správne poukázal. Údaj týkajúci sa RPMN obsahuje ročný úrok, úrok z úrokov, výšku úrokovej sadzby určenú v percentách, poplatky, ktoré sú spojené s úverom alebo pôžičkou, ktoré sú zvyčajne jednorázové alebo pravidelné, ktoré sa platia spolu so splátkou úveru v mesačnej/štvrtročnej periodicite, ktoré je potrebné platiť, sa zarátavajú do údaja RPMN.“

81. Náklady súvisiace s touto „službou“ boli veriteľovi známe už v čase uzavretia zmluvy. Predmetná zmluva obsahuje nesprávnu výšku RPMN v neprospech spotrebiteľa, preto aj z tohto dôvodu je úver podľa § 11 ods.1 písm. d) zákona o spotrebiteľských úveroch bezúročný a bez poplatkov.

82. Pre absenciu týchto (povinných) náležitostí zmluvy je potrebné považovať tento spotrebiteľský úver za úver bez poplatkov a bez úrokov, ako to vyplýva z cit. ust. § 11 ods. 1 písm. b) a § 11 ods. 1 písm. d) zák. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu podpísania zmluvy. Aj absencia iba jednej z nich má tie isté dôsledky.

83. Ak boli pre výpočet RPMN použité iné predpoklady, tieto v zmluvnom formulári chýbajú, pričom zákon s absenciou týchto predpokladov spája bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch).

84. Žalobca si žalobou uplatnil aj samostatný nárok na poistné v sume 54,- eur. Žalobca nepreukázal, že by sa aspoň minimálne zaujímal či už u žalovaného alebo poisťovne o to, či neplatenie úveru zo strany žalovaného mohlo byť kryté týmto poistením. Žalobca vo formulárovej zmluve vnútil žalovanému poisťovňu, ktorá by mala túto poistnú udalosť kryť. Z konania žalobcu je tak zrejmé, že toto poistenie nemalo reálne kryť poistné riziko, ale ide len o popri úroku ďalšie navýšenie odmeny za finančnú službu, ktorú žalobca vnútil vo formulárovej zmluve žalovanému poskytol. Rovnako aj pri tomto dojednaní mal súd za to, že ide o dojednanie spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, preto žalovaným vykonané úhrady na túto položku v rámci splátok započítal na istinu a žalobu ohľadne sumy uplatňovanej z titulu poistenia v sume 54,- eur zamietol (odhliadnuc od samotnej vyššie konštatovanej bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru). Súd v danom prípade nemohol prehliadnuť celkovú nevýhodnosť uvedeného dojednania o výške poistného, kedy poistné v sume 18,- eur mesačne predstavovalo celkovo 864,- eur (48x18 eur) a v zmluve uvedený úrok uvedený ako celkové náklady spojené s úverom predstavoval 804,64 eur. Z uvedeného je zrejmé, že celkové poistné, ktoré malo byť žalovaným pri riadnom splácaní uhradené bolo vyššie ako samotný úrok z úveru. Navyiac toto poistné predstavuje 43,20% istiny úveru (43,20% z 2000,- eur = 864 eur). Uvedené

je jednoznačne v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa a ustanovenie o plnení poisťného vo formulárovej zmluve spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

85. Uplatňovanie uvedeného nároku na poisťné je tak možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka.

86. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

87. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody súd zamietol žalobu žalobcu v časti o zaplatenie nárok na poisťné v sume 54,- eur.

88. Súd v závere poukazuje na skutočnosť, že vychádzal zo skutočností a dôkazov žalobcom predložených, pričom v súlade s § 154 CSP prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Toto ustanovenie sa použije vo vzťahu k dodávateľovi aj v spotrebiteľskej veci.

89. Žalobca má v danom prípade nárok iba na istinu úveru bez úroku z dôvodov uvedených vyššie. Úhrady žalovaného predstavovali sumu 1910,75 eur. Na poskytnutú istinu 2000,- eur tak súd zarátal platby žalovaného v sume 1910,75 eur. Žalovaného tak súd zaviazal na úhradu sumy 89,25 eur 2000 eur - 1910,75 eur = 89,25 eur) spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 89,25 eur od 13.7.2020 do zaplatenia. V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu zamietol.

90. Všeobecnou požiadavkou toho, aby bolo možné písomnosť považovať za doručeníu je, aby adresát mal objektívnu možnosť sa s touto oboznámiť. Pokiaľ je obsahom zásielky právny úkon, potom sa zásielka považuje za doručeníu najmä jej prevzatím, ale aj vtedy, ak jej adresát bude mať objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej, t.j. akonáhle sa dostane prejav vôle do sféry jeho dispozície (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. januára 2011, sp. zn. 5 Cdo 129/2010).

91. Slovné spojenie „dostane do sféry jeho dispozície“ nemožno vykladať v zmysle procesných predpisov. Je ním treba rozumieť konkrétnu možnosť neprítomnej osoby oboznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Právna teória a súdna prax za takú možnosť považuje nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale aj tie prípady, keď dorúčením listu alebo telegramu obsahujúceho prejav vôle do bytu adresáta či do jeho poštovej schránky, príp. i vrhodením oznámenia o uložení takej zásielky do poštovej schránky adresát úkonu nadobudol objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne oboznámil s obsahom právneho úkonu. Stačí, ak mal objektívne príležitosť tak urobiť.

92. Jednostranný písomný prejav vôle je účinný voči adresátovi v okamihu, resp. dňom ocitnutia sa v jeho dispozičnej sfére a možnosťou adresáta oboznámiť sa s jeho obsahom (napr. vloženíu do poštovej schránky v mieste bydliska adresáta, ak sa tam zdržiava). Nie je prípadne rozhodné, že sa adresát nedozvedel v tento deň o obsahu právneho úkonu (Uz NS ČR z 26. 4. 2007, sp. zn. 28 Cdo 1334/2006).

93. Žalovaný sa s plnením svojho peňažného záväzku dostal do omeškania, zaviazal ho súd aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy v zákonnej výške 5% ročne, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády zo sumy 899,25 eur od 13.7.2020 do zaplatenia. Oznámenie o zosplatnení sa dostalo do dispozície žalovaného dňa 25.6.2020, v zmysle žalobcom predloženej doručky, pričom splatiť dlh mal do 15 dní od doručenia zásielky.

94. Dôjdením do sféry vplyvu príjemcu sa rozumie napríklad vrhodenie listu do schránky príjemcu alebo dôjdenie mailu na mailovú adresu príjemcu, ak príjemca dal v zmluve najavo, že písomnosti možno posilať aj elektronicky. Rozhodujúce je objektívne hľadisko, t. j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Pre

čas dôjdenia prejavu vôle ďalej platí, že prejav vôle musí dôjsť adresátovi v čase, v ktorom sa podľa obvyklých okolností mohol s obsahom prejavu vôle oboznámiť; záleží teda na tom, kedy adresát mal a mohol predpokladať prijatie prejavu. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2020 sp. zn. 5 Cdo 36/2020).

95. Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, výšku úroku súd priznal s poukazom na ust. § 517, ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia Vlády SR č. 87/95 Z.z. Ku dňu 13.7.2020 bola základná úroková sadzba európskej centrálnej banky vo výške 0,0 % p.a. a úroky z omeškania tak predstavujú 5 % ročne.

96. Podľa § 232 ods. 3 a ods. 4 CSP lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

97. Bezprostredne vo výroku rozhodnutia je súd oprávnený určiť, že peňažné plnenie bude vykonané v splátkach.

98. Žalovaný je zamestnaný s čistým mesačným príjmom 540,- eur, je rozvedený a má vyživovaciu povinnosť k dcére, ktorej uhrádza sumu 70 eur mesačne, čo je výška výživného určená súdom. Žije v dome, dom má v bezpodielovom spoluvlastníctve s bývalou manželkou. Mesačne uhrádza v súvislosti s bývaním sumu 120 eur, na bežné ošatenie stravu, hygienické potreby uhradí sumu okolo 100 eur, zároveň má výdavky na mobilný telefón vo výške 30 eur. Má vyživovaciu povinnosť ešte aj k 10-ročnému synovi, ktorý býva spoločne s ním, keďže súd deti rozdelil. Bývajú spoločne v rodinnom dome, okrem nich tam už nikto iný nebýva. V súvislosti s maloletým synom, tomuto uhrádza mesačne na dopravu do školy sumu 30 eur a zároveň na jeho ošatenie a iné bežné potreby minie sumu okolo 50 eur mesačne, pokiaľ ide o stravu, vypomáha im mama žalovaného, kde chodia sa najesť obaja k nej. Spoločne s bývalou manželkou majú dlhy v Stavebnej sporiteľni, resp. majú tam dva úvery, tieto v súčasnosti neuhrádzajú, prestali ich uhrádzať v čase keď prišiel žalovaný o zamestnanie v roku 2016 alebo 2017, vtedy to predstavovalo splátku okolo 320 eur mesačne.

99. Vzhľadom na uvedené skutočnosti prihladnuc na majetkové pomery žalovaného, jeho celkovú sociálnu situáciu, vyživovaciu povinnosť k dvom maloletým deťom, súd mu povolil splácať dlh v primeraných mesačných splátkach po 50,- eur mesačne.

100. Jedným z ustálených pravidiel rozhodovacej praxe súdov je pravidlo, podľa ktorého by k zaplateniu dlhu i vo forme splátok malo prísť najneskôr do 36 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia (napríklad rozsudok Krajského súdu Trnava sp.zn. 10Co/293/2016 zo dňa 14. 06. 2017). Splácanie dlhu nepresiahne dobu 36 mesiacov. Účelom priznania dlžnej sumy súdnym rozhodnutím nemôže byť likvidačné pôsobenie na spotrebiteľa, ktorý sa dostáva z finančných problémov, ale uspokojenie nároku veriteľa, pričom žalobca aj vzhľadom na priznanie nároku na úrok z omeškania nebude takýmto rozhodnutím nijako ukrátený.

101. Povolenie splátok na uhradenie prisúdenej čiastky nie je spôsobilé žalobcovi spôsobiť ekonomické problémy v jeho obchodnej činnosti. Splácanie prisúdenej sumy v mesačných splátkach nezasiahne neprímerane do hospodárskych pomerov žalobcu ako spoločnosti ktorá má v predmete svojej obchodnej činnosti okrem iného zaradené aj poskytovanie úverov. Žalovaný ako spotrebiteľ si zaslúži ochranu, keď sa objektívne ocitol v takej situácii, že by zaplatenie dlhu do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia bolo pre neho devastujúce.

102. Súd, ktorý rozhoduje o čase plnenia žalobou uplatneného nároku nie je viazaný pôvodne dojednanými splátkami, môže však pri stanovení výšky splátok zohľadniť situáciu existujúcu v čase rozhodovania. Ak spotrebiteľ svoj dlh nebude plniť spôsobom určeným rozsudkom, omeškanie jednej zo splátok bude mať za následok zročnosť celého dlhu. Plynutie času nemá na postavenie žalobcu negatívny dopad, keďže mu patrí nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy až do času úplného splnenia dlhu. Žalobca je obchodnou spoločnosťou so stabilným zázemím na trhu, preto možnosť postupnej úhrady dlhu splátkami v súdom určenej výške nemožno vnímať ako zásah do pomerov žalobcu, ktorý by

bol spôsobilý ohroziť ďalšiu činnosť žalobcu, neprimerane zhoršiť jeho majetkovú situáciu (v súvislosti s uvedeným porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 18Co/130/2018 z 17. 12. 2018).

103. Stanovená výška splátky neúmerne nepredĺži dobu splácania oproti pôvodnej zmluve a zároveň existenčne neohrozí žalovaného (v súvislosti s uvedeným porovnaj napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 25Co/101/2018 z 30. 04. 2019).

104. V súvislosti s návrhom žalobcu na vydanie rozsudku pre zmeškanie je potrebné uviesť, že § podľa 299 ods. 1 CSP ustanovenia o rozsudku pre zmeškanie sa nepoužijú, ak by mal byť tento rozsudok vydaný v neprospech spotrebiteľa.

105. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

106. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

107. Podľa § 262 ods. 1, ods. 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

108. Z pôvodne uplatnenej sumy 1361,89 eur s ďalším nevyčísleným príslušenstvom, žalobca dôvodne uplatňoval sumu 89,25 eur spolu s príslušenstvom a vo zvyšku súd žalobu zamietol.

109. Žalobcov úspech tak predstavoval 6,55 % a neúspech 93,45 %.

110. Úspešnejšiemu žalovanému tak po odrátaní neúspechu od jeho úspechu vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 87 % ($93,45 - 6,55 = 86,89\%$).

111. Dvojfázové rozhodovanie o trovách konania, predpokladajúce prvé rozhodnutie súdu povolaného skončiť konanie vo veci len o nároku na náhradu a druhé až následné rozhodnutie súdu prvej inštancie o výške náhrady (porovnaj § 262 ods. 1 a 2 CSP) má totiž zmysel len pri pozitívnom vyriešení otázky nároku na náhradu, a naopak taký zmysel nemá, ak výsledkom uvažovania o nároku na náhradu je záver o neexistencii takéhoto nároku u žiadnej zo strán sporu. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné poukázať aj na článok 17 CSP, kde je stanovený princíp hospodárnosti konania, ako aj postup súdu bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu. Nakoľko žalovaný žiadne trovy konania nežiadal priznať, súd rozhodol už v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, že mu nárok na náhradu trov konania nepriznal. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej sp. zn. 6 Cdo 166/2016zo dňa 26.10.2016, obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 5/2017 zo dňa 25.1.2017 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo 14/2018 zo dňa 28.02.2018

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.